

Aleg. 171

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego nad sprawozdaniem Wydziału krajowego w sprawie podwyższenia dotacyi stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

Wysoki Sejmie!

Przyznany uchwałą z dnia 10. maja 1893 stały fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego z początkiem roku 1894 wynosił gotówką sumę 139.926 zł. 62 ct., a wedle ostatniego półrocznego bilansu, przedłożonego Wydziałowi krajowemu przez Dyrekcyę Banku krajowego w dniu 4. sierpnia 1898, za czas od 31. grudnia 1897 po 30. czerwca 1898 cyfra ta wzrosła do kwoty 160.086 zł. 57 ct. Nie ulega żadnej wątpliwości, że w rozwoju gospodarstwa ziemiańskiego przemysł rolniczy nie tylko może, ale i powinien odgrywać wielką rolę, — a niestety jest on u nas jeszcze dotąd zaniedbany i niewyzyskany. Z chwilą utworzenia funduszu pożyczkowego przemysł ten zaczął stawiać zaledwie nieśmiałe kroki, — potrzeba było zachęty i skutecznej pomocy.

W tym celu	w r. 1895 udzielono	4 pożyczki	w łącznej kwocie	22.000 zł.
	w r. 1896	" 12 pożyczek	" "	64.500 "
	w r. 1897	" 9 "	" "	19.200 "
a w pierwszych 3 kwartałach 1898	"	8 "	" "	67.000 "

Razem zatem w 4 latach istnienia funduszu pożyczkowego wypłacono 33 pożyczek w kwocie 172.700 zł.

W październiku 1898 fundusz pożyczkowy wynosił zaledwie kwotę 16.496 zł., a w tym samym czasie przyznanych już było 5 promes na łączną kwotę 23.500 zł. — obecnie zatem gotówka tego funduszu jest zupełnie wyczerpaną.

Wprawdzie w ciągu roku 1899, wedle obliczenia zarządzającego funduszem pożyczkowym Banku krajowego, powinno wpłynąć 67 rat w kapitale i odsetkach od 31 pożyczek, przypadających do spłaty, w kwocie 27.468 zł. 15 ct., ale raty te mogą wpływać nieregularnie, a Wydział krajowy nie mógłby udzielać prawie żadnych pożyczek, a zatem nie mógłby spełnić zadania zakreszonego mu przez Wysoki Sejm, a mianowicie: budzenia i popierania przemysłu rolniczego w kraju, podnoszenia produkcji rolniczej, tworzenia nowych źródeł zarobku dla ludności włościańskiej.

Nie da się zaprzeczyć, że udzielanie pożyczek wpłynęło bardzo dodatnio na rozwój przemysłu rolniczego i że szerokie koła rolnicze, korzystając z tego funduszu,

miały możność powołać do życia przedsiębiorstwa nowe, dotychczas w kraju nie prowadzone, a mające dla rozwoju naszego rolnictwa pierwszorzędne znaczenie — a mianowicie spółki mleczarskie, na założenie których udzielono 15 pożyczek w kwocie 38.700 zł., fabryki rurek drenarskich 10 pożyczek w kwocie 30.000 zł., fabryki krochmalu i syropu krochmalowego 3 pożyczki w kwocie 60.000 zł. i inne.

Ponieważ Wysoki Sejm niejednokrotnie objawił swą wolę, aby dążyć jak najusilniej ku podniesieniu naszego rolnictwa, a obecnie z powodu wyczerpania funduszu pożyczkowego Wydział krajowy mógłby udzielać tylko pożyczki drobne, których tak ilość, jak i wysokość nie stałaby w żadnym stosunku do potrzeb kraju, — komisya gospodarstwa krajowego zgodnie z opinią Wydziału krajowego uważa za konieczne podwyższenie tej dotacyi o kwotę 90.000 zł., rozkładając tę dotacyę na trzy lata, począwszy od roku 1899.

Zaznaczając, że podwyższenie tej dotacyi jest niezbędne, bo tak dotychczas istniejące, jak i nowo powstać mające przedsiębiorstwa przemysłu rolniczego bez udzielenia odpowiednich pożyczek nie mogłyby rozwijać się skutecznie, — Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwaiić:

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o podwyższeniu dotacyi stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego do wiadomości.

2) Sejm uchwała podwyższenie dotacyi stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego ponad dotacyę, przyznaną temu funduszowi uchwałą z dnia 10. maja 1893 r., o kwotę 90.000 zł., płatną w trzech ratach rocznych od r. 1899.

3) Sejm wstawia w Rubr. XV. budżetu wydatków funduszu krajowego na rok 1899 kwotę 30.000 zł. tytułem pierwszej raty dotacyi dla stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

4) Z funduszu w ten sposób dotowanego winien Wydział krajowy w przyszłości udzielać pożyczek jedynie na przedsiębiorstwa tych gałęzi przemysłu rolniczego, któreby nie mogły bez pomocy pożyczki przyjść do skutku i należycie się rozwijać, a których powstanie jest dla podniesienia dobrobytu kraju pożądanę.

Lwów dnia 13. marca 1899.

Przewodniczący:

Sanguszko.

Sprawozdawca:

L. Wiśniewski.